

Αποτελεσματική Διδασκαλία

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Αντικαταστατών Εκπαιδευτικών
Μέσης Εκπαίδευσης 2018-2019

Εισηγήτρια: Ανδρεανή Μπάιτελμαν, PhD
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οκτώβριος-Νοέμβριος, 2018

Δομή Παρουσίασης

1. Εισαγωγή - Ορισμός εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας
2. Παρατήρηση και αξιολόγηση της ποιότητας της διδασκαλίας
3. Παράγοντες ποιοτικής διδασκαλίας με βάση το Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας
4. Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα και αναστοχασμός
5. Σημασία της πολλαπλής αξιολόγησης με έμφαση στη διαμορφωτική αξιολόγηση

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

- ▶ Η Εκπαιδευτική Αποτελεσματικότητα ορίζεται ως **η επίδραση** που έχουν **συγκεκριμένοι παράγοντες** στο επίπεδο της τάξης **στην επίδοση του μαθητή και στα μαθησιακά του αποτελέσματα**. Οι παράγοντες αυτοί βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο του εκπαιδευτικού και αφορούν τη μεθοδολογία του, τις προσδοκίες του, την οργάνωση και διοίκηση της τάξης, τη χρήση των μέσων και των υλικών.
- ▶ Η Αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού αποτιμάται από την ικανότητά του **να μεταβάλλει θετικά την επίδοση των μαθητών του** (γνώση, δεξιότητες, μεταγνώση, συναισθήματα).
(Campbell, Kyriakides, Muijs & Robinson, 2004, σ.3).

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

- ❖ Γνώση του Περιεχομένου (Subject matter knowledge)
- ❖ **Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (Pedagogical content knowledge) :
ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**
- ❖ Γνώση Αναλυτικού Προγράμματος (Curriculum Knowledge)
- ❖ Παιδαγωγική Γνώση (Pedagogical Knowledge)

(Baumert et al., 2010).

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Γνώση του Περιεχομένου (Subject matter knowledge)

Αφορά στην ποσότητα και στην οργάνωση της γνώσης στο μυαλό του εκπαιδευτικού. Δηλαδή αφορά στο περιεχόμενο και στη δομή της γνώσης.

- Γνώση και λειτουργική αξιοποίηση βασικών εννοιών, αρχών και δεξιοτήτων που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο.
- Αναγνώριση των πυρηνικών εννοιών, αρχών και δεξιοτήτων στο γνωστικό αντικείμενο.
- Γνώση για το πώς παράγεται η γνώση στο επιστημονικό πεδίο το οποίο σχετίζεται με το αντικείμενο που καλείται να διδάξει.

(Shulman, 1986).

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (Pedagogical content knowledge)

Είναι ένα αμάλγαμα γνώσης περιεχομένου και παιδαγωγικής που αποτελεί και την ειδοποιό διαφορά της γνώσης των εκπαιδευτικών από τις γνώσεις που κατέχουν άτομα σε επαγγέλματα που δεν σχετίζονται με τη διδασκαλία :

- Γνώση αναπαράστασης διαφόρων ιδεών
- Γνώση διασύνδεσης και επεξήγησης διαφόρων ιδεών
- Γνώση τυπικών παρανοήσεων, λαθών και δυσκολιών μαθητών
- Γνώση παραδειγμάτων και αναλογιών
- Κατανόηση διαδικασιών, κ.λπ.

(Ball et a., 2008; Shulman, 1986; 1987)

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Γνώση Αναλυτικού Προγράμματος (Curriculum Knowledge)

Αφορά στη γνώση των μέσων και εργαλείων (ΑΠ, ΔΕΕ, Σχολικά εγχειρίδια, Οδηγοί εκπαιδευτικού, βίντεος κ.λπ) που έχει ο εκπαιδευτικός στη διάθεσή του, καθώς και στη γνώση για το πώς τα εργαλεία αυτά μπορούν αξιοποιηθούν σε ένα πλαίσιο διδακτικού μετασχηματισμού.

- Οριζόντια γνώση ΑΠ/ΔΕΕ: Πώς συνδέονται έννοιες και δεξιότητες μεταξύ τους που διδάσκονται στην ίδια τάξη στο ίδιο, αλλά και διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα.
- Κατακόρυφη γνώση του ΑΠ/ΔΕΕ: Πώς συνδέονται μεταξύ τους έννοιες και δεξιότητες που διδάσκονται στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο σε διαφορετικές τάξεις.

(Shulman, 1986; 1987).

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Παιδαγωγική Γνώση (Pedagogical Knowledge)

Αφορά στη γνώση και στην ικανότητα λειτουργικής αξιοποίησης γενικών αρχών και στρατηγικών σε σχέση με πρακτικές διδασκαλίας που «διατρέχουν» διάφορα γνωστικά αντικείμενα

- Διοίκηση τάξης
- Υποβολή ερωτήσεων
- Αξιολόγηση και παροχή ανατροφοδότησης

(Shulman, 1986; 1987).

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Έρευνες των τελευταίων δεκαετιών κατέδειξαν:

- Η διδασκαλία στην τάξη έχει σημαντικότερο ρόλο στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών από ότι η εκπαιδευτική πολιτική της σχολικής μονάδας (Brophy & Good, 1986; Hextall & Mahony, 1998; Teddlie & Reynolds, 2000; Muijs & Reynolds, 2000).
- Η ποιότητα της διδασκαλίας είναι ο πιο καθοριστικός παράγοντας στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών.

(βλ. ενδεικτικὰ Kyriakides, Creemers & Antoniou, 2009).

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Η επιστημονική έρευνα για την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα (Educational Effectiveness Research – EER)

Α. Ψυχολογικά χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού

- Χαρακτηριστικά προσωπικότητας (π.χ. ανεκτικότητα, αμεσότητα, δογματισμός)
- Στάση (π.χ. κίνητρα, ενσυναίσθηση προς τα παιδιά, δέσμευση)
- Πείρα (π.χ. χρόνια υπηρεσίας, χρόνια εμπειρίας στη διδασκαλία συγκεκριμένης τάξης)

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Η επιστημονική έρευνα για την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα (Educational Effectiveness Research – EER)

Β. Συμπεριφορά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού μέσω συστηματικής παρατήρησης

- Ποσότητα και «βηματισμός» Δραστηριοτήτων
- Διαχείριση τάξης για αποδοτικό μαθησιακό κλίμα και μεγιστοποίηση της εμπλοκής των μαθητών – time on task / engagement
- Διαδικασία διδασκαλίας – χρόνος ομιλίας εκπαιδευτικού
- Δομή του μαθήματος – Παρουσίαση με Σαφήνεια (Προσανατολισμός στους στόχους, προσοχή στις κύριες ιδέες, κ.λπ.)
- Υποβολή ερωτήσεων για εμπλοκή μαθητών σε συζήτηση (ερωτήματα διαδικασίας, παρουσίαση σκέψης των μαθητών, χρόνος για απάντηση)
- Παροχή ανατροφοδότησης στους μαθητές
- Εμπέδωση και εξάσκηση
- Κλίμα της τάξης (υποστηρικτικό, θετικές προσδοκίες)

Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα

Η επιστημονική έρευνα για την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα (Educational Effectiveness Research – EER)

Γ. Εκτός τάξης παράγοντες

- Γνώση αντικειμένου (αμφισβητήσεις)
- Παιδαγωγική κατάρτιση – Επιμόρφωση και Εμπειρία (διδασκτικές μέθοδοι, συμπεριφορά μαθητών, κ.λπ.)
- Πεποιθήσεις του εκπαιδευτικού και η στάση προς τη διδασκαλία (συσχέτιση με πρακτικές)
- Πεποιθήσεις διδακτικής επάρκειας του εκπαιδευτικού.

(Bandura, 1997; Schunk, 1991).

Παρατήρηση και αξιολόγηση της ποιότητας της διδασκαλίας

Παρατήρηση και αξιολόγηση της ποιότητας της διδασκαλίας

Η ποιότητα της διδασκαλίας είναι καθοριστικός παράγοντας στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών (π.χ. Kyriakides et al., 2009; Scheerens & Bosker, 1997).

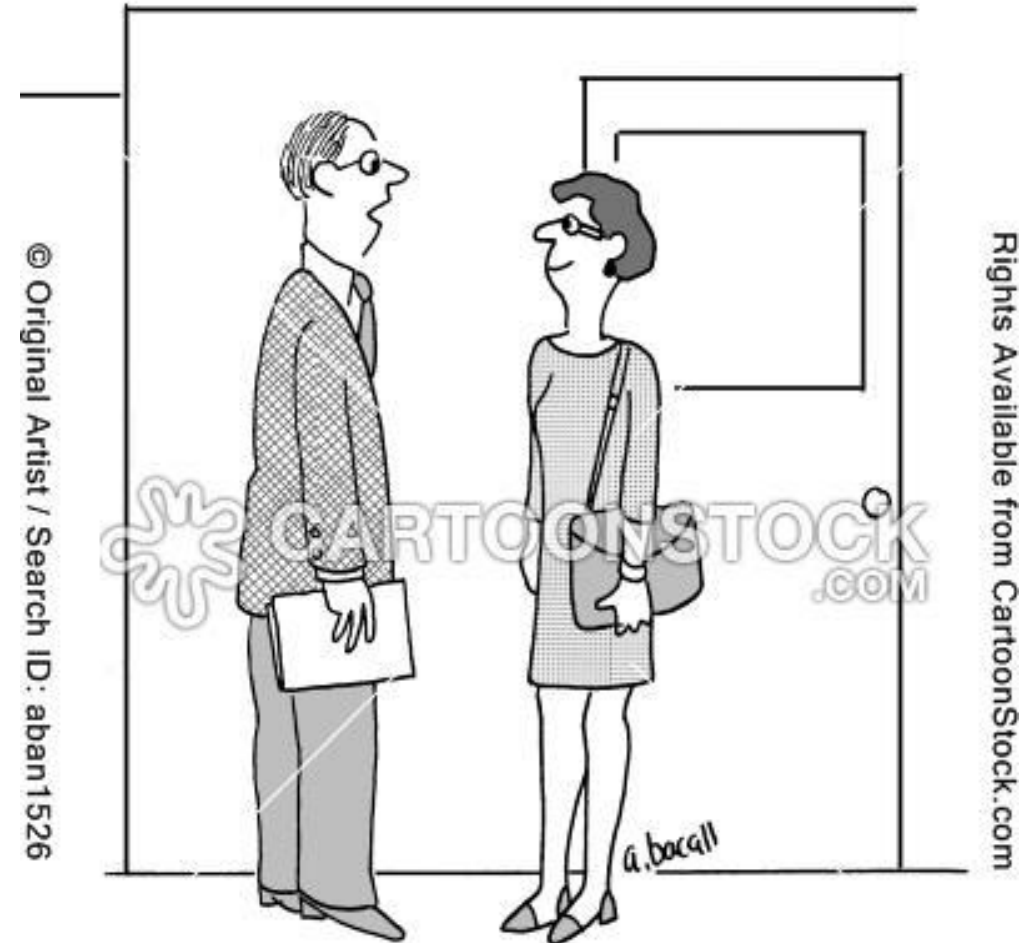

Παρακολούθηση της διδασκαλίας = σημαντική πηγή πληροφοριών για την ποιότητα διδασκαλία

Παρατήρηση και αξιολόγηση της ποιότητας της διδασκαλίας

Τι παρατηρούμε και
τι αξιολογούμε όσον
αφορά την ποιότητα
της διδασκαλίας;

"I make a formal teaching observation at the end of the term. If your students are still curious, then you're a good teacher."

Ομαδική Δραστηριότητα 1 «THINK - PAIR - SHARE» Δημιουργία 4μελών ομάδων

1. Να σκεφτείτε και να γράψετε τι θεωρείτε αποτελεσματικό στη διδασκαλία.
2. Να σκεφτείτε και να γράψετε τι μπορεί να βελτιώνει την επίδοση και τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών σε σχέση με τον εκπαιδευτικό.
3. Να συζητήσετε τις απόψεις σας στην ομάδα σας.
4. Να μελετήσετε το έντυπο παρατήρησης που σας δόθηκε και να ελέγχετε κατά πόσο αυτά που γράψατε βρίσκονται στο έντυπο παρατήρησης.
5. Συζήτηση στην ολομέλεια.

Ρόλοι για μια Ομαδική Δραστηριότητα

- 1) Ιχνηλάτης: Κρατάει την ομάδα εστιασμένη στο επιδιωκόμενο. Για παράδειγμα, διασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα συνοψίζονται, για να βοηθήσει να προχωρήσει η εργασία.
- 2) Εμπυχωτής: Εξασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή για όλα τα μέλη της ομάδας, διασφαλίζει ότι όλοι συμβάλλουν εξίσου. Για παράδειγμα, ενθαρρύνει σιωπηλά μέλη να εκφραστούν και ομιλητικά μέλη να «ξεκουραστούν», αν χρειαστεί.
- 3) Χρονοδιακόπτης: Βοηθάει την ομάδα να είναι στην ώρα της με την εξεύρεση λύσεων, και να βρίσκει αποτελεσματικούς τρόπους για να ολοκληρώσει στην εργασία στον διαθέσιμο χρόνο. Για παράδειγμα, βοηθά τα μέλη να βρουν ταχύτερους τρόπους για να κάνουν τη δραστηριότητά τους.
- 4) Συντονιστής συγγραφής: Διασφαλίζει ότι η φωνή του κάθε μέλους της ομάδας θα ληφθεί υπόψη και θα σημειωθεί. Βεβαιώνεται ότι κάθε μέλος έχει γράψει κάτι για την τελική εργασία/παρουσίαση.

Παρατήρηση και αξιολόγηση της ποιότητας της διδασκαλίας

Έντυπα Παρατήρησης

1. Έντυπο παρατήρησης – αξιολόγηση της ποιότητας της διδασκαλίας – Grift, 2007
2. Έντυπο Παρακολούθησης – Αξιολόγησης (Πέτρος Πασιαρδής, 2001)
3. Έντυπο Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού – Ben Harris
4. Φακοί Παρατήρησης/Αυτοαξιολόγησης Διδασκαλίας – Borich, 2010 (μετάφρ. Μ. Στυλιανίδης)
5. Αξιολόγηση της επαγγελματικής πρακτικής του εκπαιδευτικού – Danielson (μετάφρ. Μ. Στυλιανίδης)

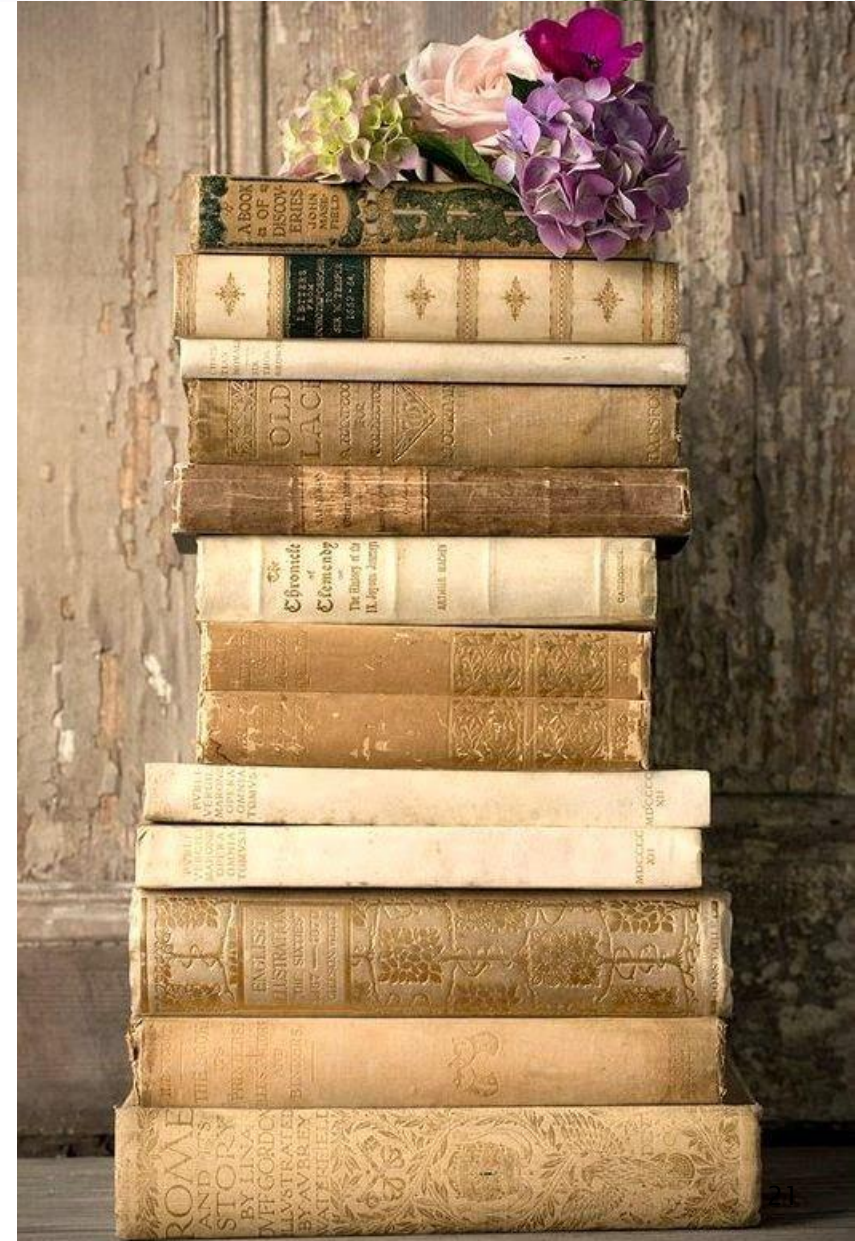

Παράγοντες ποιοτικής διδασκαλίας με βάση το Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

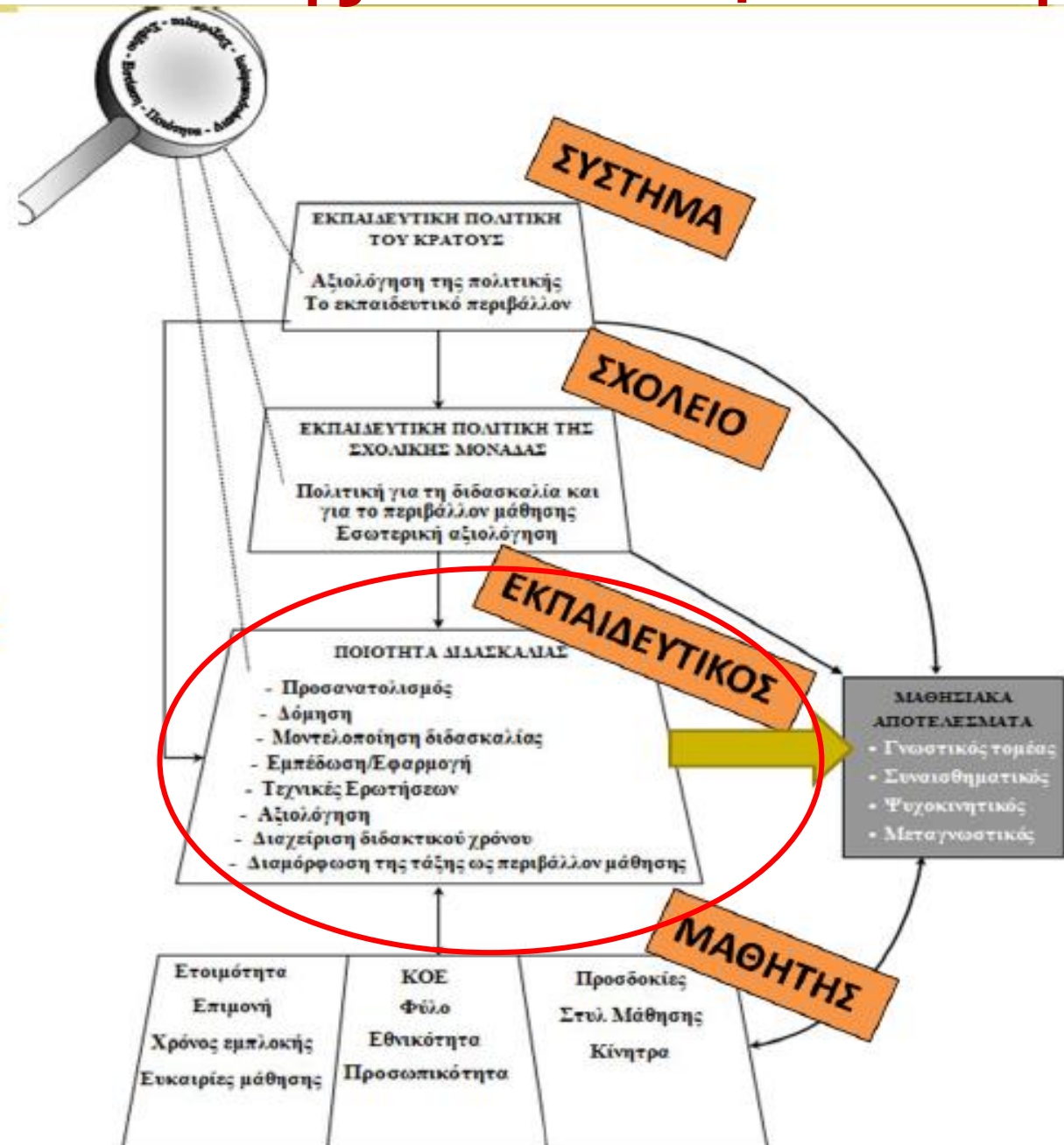

Ποιοι οι παράγοντες ποιοτικής διδασκαλίας με βάση το Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας;

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

**Δυναμικό
Μοντέλο
Εκπαιδευτικής
Αποτελεσματικότητας**
(Creemers & Kyriakides, 2008)

Το επίπεδο της τάξης

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Προσανατολισμός (Orientation)
- Δόμηση (Structuring)
- Χρήση δραστηριοτήτων εμπέδωσης (Application)
- Υποβολή ερωτήσεων (Questioning)
- Χρήση μοντέλων Διδασκαλίας (Modelling)
- Αξιοποίηση του χρόνου (Management of Time)
- Η τάξη ως μαθησιακό περιβάλλον (Classroom as a learning environment)
- Αξιολόγηση (Assessment).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Πληροφόρηση των παιδιών για τους στόχους μιας δραστηριότητας, ενός μαθήματος ή σειράς μαθημάτων.

- ▶ Φροντίζουμε να επεξηγείται με σαφήνεια η χρησιμότητα ή ο σκοπός του μαθήματος.
- ▶ Φροντίζουμε να επεξηγείται πώς οι δραστηριότητες εξυπηρετούν τους στόχους του μαθήματος σε διάφορες φάσεις.
- ▶ Επαναφέρουμε σε διάφορες φάσεις του μαθήματος τον στόχο του μαθήματος ή των δραστηριοτήτων.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Πληροφόρηση των παιδιών για τους στόχους μιας δραστηριότητας, ενός μαθήματος ή σειράς μαθημάτων.

- ▶ Δίνουμε ευκαιρίες για να επεξηγηθεί η σχέση του νέου μαθήματος με προηγούμενα μαθήματα.
- ▶ Ζητούμε από τα παιδιά να αναφέρουν τον λόγο για τον οποίο γίνονται οι δραστηριότητες σε διάφορες φάσεις.
- ▶ Προβληματίζουμε τους μαθητές γύρω από τις διαδικασίες που ακολουθούν στο μάθημα ή γύρω από τη χρησιμότητα του περιεχομένου.
- ▶ Επαναδιατυπώνουμε ή ζητάμε από τα παιδιά να επαναδιατυπώσουν το ερώτημα που ενδέχεται να έχει τεθεί υπό διερεύνηση.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΔΟΜΗΣΗ

Καλή οργάνωση του μαθήματος

- ▶ Το μάθημα να είναι καλά δομημένο (εισαγωγή, ανάπτυξη, κατάληξη) και να γίνεται ομαλή και σκόπιμη μετάβαση από τη μια φάση (ή από τη μια δραστηριότητα) στην άλλη.
- ▶ Κάθε δραστηριότητα συνδέεται με την προηγούμενη.
- ▶ Επεξηγείται η διασύνδεση μεταξύ των διαβαθμισμένων δραστηριοτήτων.
- ▶ Σύνδεση της νέας γνώσης με τις προαπαιτούμενες γνώσεις.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΔΟΜΗΣΗ

Καλή οργάνωση του μαθήματος

- ▶ Δραστηριότητες απλές στην αρχή και στη συνέχεια πιο σύνθετες.
- ▶ Ποικιλία δραστηριοτήτων, με βάση τις ανάγκες των μαθητών.
- ▶ Ομαλή μετάβαση από το ένα μέρος της διδασκαλίας στο άλλο.
- ▶ Αξιοποιούμε τις απαντήσεις των παιδιών για να «κτίσουμε» το μάθημα.
- ▶ Δραστηριότητες για εστίαση των παιδιών στα κύρια σημεία της διδασκαλίας. Δραστηριότητες ανακεφαλαίωσης

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ποιοτικές ερωτήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας και στο τέλος της διδασκαλίας, για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων της

- ▶ Υποβάλλουμε σαφείς ερωτήσεις.
- ▶ Επιλέγουμε τον βαθμό δυσκολίας των ερωτήσεων ανάλογα με το επίπεδο των παιδιών και τη φάση του μαθήματος.
- ▶ Επιλέγουμε ερωτήσεις που έχουν διαβάθμιση στη δυσκολία τους.
- ▶ Δίνουμε έμφαση σε ερωτήσεις που αφορούν στη διαδικασία εύρεσης της λύσης, παρά στην ίδια την απάντηση.
- ▶ Στοχεύουμε στον εντοπισμό παρανοήσεων και βοηθάμε τα παιδιά να τις αντιμετωπίσουν.

(Creemers & Kyriakides, 2006, Muijs & Reynolds, 2005)

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ποιοτικές ερωτήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας και στο τέλος της διδασκαλίας, για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων της

- ▶ Επαναδιατυπώνουμε, όταν χρειάζεται.
- ▶ Αφήνουμε ικανοποιητικό χρόνο στους μαθητές να απαντήσουν.
- ▶ Εντάσσουμε τις απαντήσεις των παιδιών στη ροή της διδασκαλίας.
- ▶ Αξιοποιούμε τόσο τις ορθές όσο και τις λανθασμένες απαντήσεις.
- ▶ Συμπεριλαμβάνουμε στο μάθημα τις λανθασμένες απαντήσεις, χωρίς προσωπική κριτική έναντι του μαθητή, παρέχοντας υποβοηθητικές ερωτήσεις.
- ▶ Επανεξετάζουμε μερικώς ορθές απαντήσεις, θέτοντας το θέμα σε συζήτηση.

(Creemers & Kyriakides, 2006, Muijs & Reynolds, 2005).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διδασκαλία στρατηγικών μάθησης - Ανάπτυξη των δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου σκέψης (higher order thinking skills)

- ▶ Παρουσιάζουμε με σαφήνεια στρατηγικές και μεθόδους, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε άλλα μαθήματα.
- ▶ Δίνουμε έμφαση σε δραστηριότητες που βοηθούν τα παιδιά να αναπτύξουν τις δικές τους στρατηγικές για την επίλυση διαφόρων ειδών προβλημάτων.
- ▶ Προωθούμε όλα τα επίπεδα μάθησης κατά Bloom. Οργανώνουμε δραστηριότητες για εύρεση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών, προς εύρεση λύσης σε διάφορα θέματα.

(Blumenfeld, 1992. Anderman et al, 2000; Stipek et al., 1998).

Διδασκαλία στρατηγικών μάθησης - Ανάπτυξη των δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου σκέψης (higher order thinking skills)

Προώθηση των διαφόρων επιπέδων μάθησης με βάση την ταξινόμια του Bloom

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διδασκαλία στρατηγικών μάθησης – Ανάπτυξη των δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου σκέψης (higher order thinking skills)

- ▶ Δίνουμε ευκαιρία στα παιδιά να παρουσιάσουν τη στρατηγική τους και τον δικό τους τρόπο λύσης.
- ▶ Αξιοποιούμε τις σκέψεις των παιδιών για να οδηγηθούν σε μια στρατηγική ή έναν τρόπο επίλυσης.
- ▶ Παρουσιάζουμε στρατηγικές που να εξυπηρετούν ιδιαίτερες ανάγκες συγκεκριμένων παιδιών, όταν οι μαθητές αντιμετωπίζουν δυσκολίες, παρέχοντας και βοηθητικούς τρόπους εύρεσης λύσης.

(Blumenfeld, 1992. Anderman et al, 2000; Stipek et al., 1998).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας:

ΧΡΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ

Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης και εξάσκησης

- ▶ Οργανώνουμε δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης, με αξιοποίηση των νέων εννοιών και δεξιοτήτων, για συγκεκριμένο μέρος της διδασκαλίας, για όλο το μάθημα ή για σειρά μαθημάτων.
- ▶ Οι δραστηριότητες εφαρμογής αφορούν τόσο συγκεκριμένο στόχο όσο και πολλούς στόχους της διδασκαλίας.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας:

ΧΡΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ

Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης και εξάσκησης

- ▶ Οργανώνουμε ποικιλία δραστηριοτήτων εμπέδωσης, που μπορεί να αφορούν από απλή ανάκληση πληροφοριών (νέας γνώσης της διδασκαλίας) μέχρι και πιο σύνθετες δραστηριότητες με βάση πολλούς στόχους (πιο απαιτητικές).
- ▶ Δίνουμε ευκαιρίες για εφαρμογή της νέας γνώσης σε όλα παιδιά ανάλογα με τις ανάγκες τους, προσφέροντας καθοδήγηση, ελέγχοντας και αξιολογώντας (διαφοροποίηση), για να ενισχυθεί η μάθηση όλων.
- ▶ Προσφέρουμε στήριξη και ανατροφοδότηση προς τους μαθητές κατά την ενασχόλησή τους με εμπειρωτικές εργασίες.

Ομαδική Δραστηριότητα 2 «THINK – PAIR – SHARE» Δημιουργία 4μελών ομάδων

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (10 λεπτά)

Να διαβάσετε τα Διδακτικά Σενάρια 1 – 3 και να εξηγήσετε πώς οι δραστηριότητες που περιγράφονται σχετίζονται με την ποιότητα της διδασκαλίας.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (10 λεπτά)

Να συζητήσετε στο πλαίσιο της ομάδας σας τις απόψεις σας και να δώσετε /πάρτε ανατροφοδότηση μεταξύ σας.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ (5 λεπτά)

Ένας εκπρόσωπος κάθε ομάδας να παρουσιάσει την εργασία της ομάδας στην ολομέλεια. Συζήτηση.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας:

Η ΤΑΞΗ ΩΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μαθησιακό κλίμα

- ▶ Χρησιμοποιούμε διάφορες τεχνικές, ώστε να δοθεί η ευκαιρία σε όλους να συμμετέχουν και να εκφράσουν την άποψή τους.
- ▶ Επιδιώκουμε την αλληλεπίδρασή μας με τα παιδιά, αλλά και των παιδιών μεταξύ τους.
- ▶ Διδάσκουμε στα παιδιά πώς να συνεργάζονται.
- ▶ Μεσολαβούμε, ώστε οι μαθητές να είναι προσηλωμένοι στις δραστηριότητες που κάνουν.

(Creemers & Kyriakides, 2006).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: Η ΤΑΞΗ ΩΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μαθησιακό κλίμα

- ▶ Μεσολαβούμε, ώστε οι μαθητές να είναι προσηλωμένοι στις δραστηριότητες που κάνουν.
- ▶ Οργανώνουμε τις ομάδες μαθητών με ευέλικτο τρόπο.
- ▶ Διαπραγματευόμαστε τους κανόνες της τάξης με τους μαθητές.
- ▶ Δίνουμε ευκαιρίες επιτυχίας σε όλους.
- ▶ Φροντίζουμε ώστε ο χώρος της τάξης να είναι ο χώρος εργασίας όλων, στον οποίο προωθείται η μάθηση.
- ▶ Διαχειριζόμαστε αποτελεσματικά τυχόν προβλήματα πειθαρχίας και συγκρούσεων.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιοτική Διδασκαλία: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ο χρόνος που αφιερώνεται στη μαθησιακή δραστηριότητα

- ▶ Αρχίζουμε και τελειώνουμε το μάθημα στην ώρα του.
- ▶ Προγραμματίζουμε τη διάρκεια κάθε δραστηριότητας, αφήνοντας τον απαραίτητο χρόνο.
- ▶ Φροντίζουμε να μην υπάρχει κενός χρόνος.
- ▶ Η απώλεια ή οι διακοπές διδακτικού χρόνου περιορίζονται στο ελάχιστο.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιοτική Διδασκαλία: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ο χρόνος που αφιερώνεται στη μαθησιακή δραστηριότητα

- ▶ Μεγιστοποιούμε τον χρόνο εμπλοκής των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία, ελέγχοντας ότι όλοι έχουν κάτι να κάνουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- ▶ Ελέγχουμε τον χρονικό προγραμματισμό της διδασκαλίας μας (ανά μάθημα, ανά ενότητα) με **βάση τους δείκτες επιτυχίας, τους δείκτες επάρκειας και το περιεχόμενο του Α.Π.**

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των αναγκών των παιδιών, καθώς και αξιολόγηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών

- ▶ Αξιολογούμε την πρόοδο και την πορεία των μαθητών συστηματικά, αξιολογούμε τον βαθμό κατανόησης και τον βαθμό στον οποίο οι μαθητές πετυχαίνουν το αναμενόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα.
- ▶ Συγκεντρώνουμε «αποδείξεις» (πληροφορίες) για την επίδοση και τις ανάγκες των μαθητών και τηρούμε στοιχεία.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των αναγκών των παιδιών, καθώς και αξιολόγηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών

- ▶ Εφαρμόζουμε πρακτικές για να εντοπίζουμε τον βαθμό στον οποίο οι μαθητές κατέκτησαν τον στόχο / τον δείκτη επάρκειας ή επιτυχίας.
- ▶ Αξιοποιούμε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, για να δώσουμε ανατροφοδότηση στους μαθητές για την πρόοδό τους ατομικά και ομαδικά και για να βελτιώσουμε τις δικές μας πρακτικές. Ανατροφοδότηση και στους γονείς.

Ομαδική Δραστηριότητα 3 «THINK – PAIR – SHARE» Δημιουργία 4μελών ομάδων

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (10 λεπτά)

Να διαβάσετε τα Διδακτικά Σενάρια 4 – 6 και να εξηγήσετε πώς οι δραστηριότητες που περιγράφονται σχετίζονται με την ποιότητα της διδασκαλίας.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (10 λεπτά)

Να συζητήσετε στο πλαίσιο της ομάδας σας τις απόψεις σας και να δώσετε /πάρτε ανατροφοδότηση.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ (5 λεπτά)

Ένας εκπρόσωπος κάθε ομάδας να παρουσιάσει την εργασία της ομάδας στην ολομέλεια. Συζήτηση.

Αξιολόγηση μαθητή με έμφαση στη διαμορφωτική αξιολόγηση

Σύγχρονες τάσεις στην αξιολόγηση του μαθητή

Σύγχρονες τάσεις

Μέτρηση γνώσης
δεξιοτήτων στάσεων

Αξιολόγηση
διαδικασίας και
τελικού προϊόντος

Αρχική-Διαμορφωτική -
Τελική αξιολόγηση
Ποικιλία εργαλείων και
τρόπων αξιολόγησης

Πραγματικότητες

Μέτρηση γνώσης

Αξιολόγηση τελικού
προϊόντος

Τελική γραπτή
αξιολόγηση

Σύγχρονες τάσεις στην αξιολόγηση του μαθητή

«.....κάθε διαδικασία που δίνει πληροφορίες για τη σκέψη, την επίδοση και την πρόοδο των μαθητών»

(Crooks, 2001)

Εξετάσεις τετραμήνων– Εξεταζόμενα μαθήματα

Προφορικός Βαθμός (60%)

1) Κατ' οίκον εργασία.

2) Μικρές βαθμολογητέες ασκήσεις / δραστηριότητες στην τάξη βάσει των δεικτών επάρκειας – επιτυχίας, οι οποίες θα είναι προειδοποιημένες. Λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε γνωστικού αντικειμένου.

3) Project – Ατομική ή Συνεργατική εργασία/

4) Ενεργή συμμετοχή και προσφορά του μαθητή στην τάξη σε καθημερινή βάση.

Γραπτή εξέταση (40%)

- Προαγωγικό Δοκίμιο τύπου κοινού διαγωνίσματος, διάρκειας 90 λεπτών με δυνατότητα παράτασης για μαθητές που τυγχάνουν διευκολύνσεων. Εξαιρείται το μάθημα των Νέων Ελληνικών όπου η διάρκεια της εξέτασης θα είναι 135 λεπτά.
- Η εξεταστέα ύλη θα καθορίζεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες κάθε εξεταζόμενου μαθήματος και θα αποτελεί το 50% της διδαχθείσας ύλης κάθε Τετραμήνου.

Εξετάσεις τετραμήνων- Εξεταζόμενα μαθήματα

- ▶ διευκρινίζεται ότι κανένας τρόπος αξιολόγησης (1, 2, 3, 4) δεν μπορεί να έχει ποσοστό μικρότερο του $1/5$ του προφορικού βαθμού.
- ▶ η κατανομή του 60% του προφορικού βαθμού στους επιμέρους τρόπους αξιολόγησης προσδιορίστηκε από τους ΕΜΕ/ΕΤΕ, έχει αποσταλεί στις σχολικές μονάδες και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΥΠ.

Εξετάσεις τετραμήνων– Μη εξεταζόμενα μαθήματα

- ▶ ο τρόπος βαθμολόγησης δεν τροποποιείται .
- ▶ στο κάθε μη εξεταζόμενο μάθημα θα γίνεται μόνον ένα διαγώνισμα ανά Τετράμηνο και αυτό πρέπει να είναι προειδοποιημένο.
- ▶ οι μαθητές έχουν δικαίωμα να αιτηθούν βελτίωση βαθμού Τετραμήνου.
- ▶ στην περίπτωση αιτήματος βελτίωσης του βαθμού Τετραμήνου, η εξεταστέα ύλη θα είναι το 50% της διδαχθείσας ύλης και θα ανακοινώνεται στους μαθητές μέχρι τις 7/12/2018.

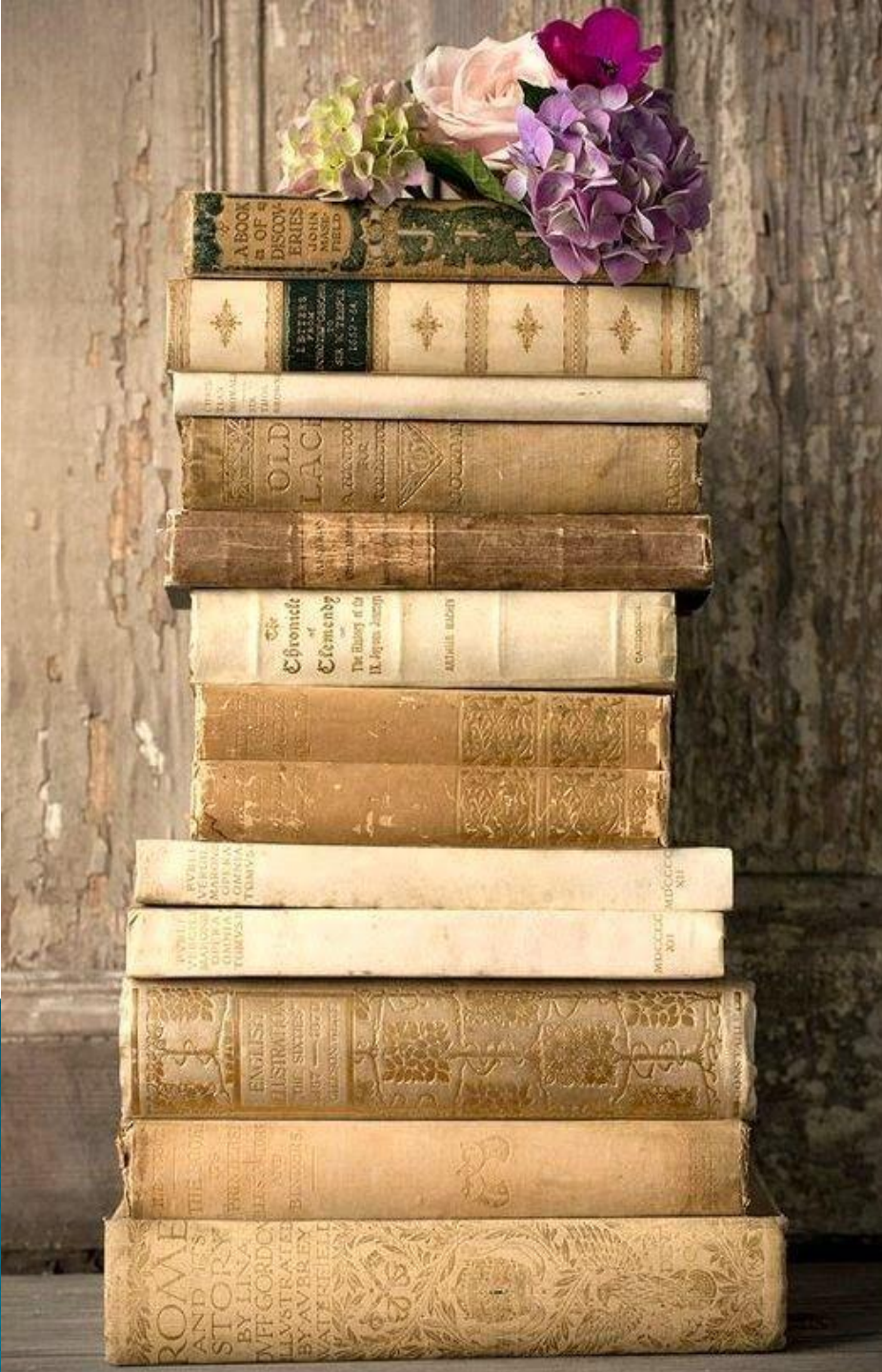
Σύγχρονες τάσεις στην αξιολόγηση του μαθητή

Αρχική αξιολόγηση

Διαμορφωτική
αξιολόγηση

Τελική αξιολόγηση

Αρχική αξιολόγηση του μαθητή

Γιατί αρχική αξιολόγηση;

- ❖ Θεωρία του Οικοδομισμού
- ❖ Εναλλακτικές/αρχικές ιδέες μαθητών
- ❖ Εννοιολογική αλλαγή

Εναλλακτικές/αρχικές ιδέες των μαθητών

- ❖ Σύμφωνα με έρευνες γύρω από τη γνωστική ανάπτυξη, υποστηρίζεται ότι η διαδικασία της απόκτησης γνώσεων αρχίζει κατά τη γέννηση, και τα νήπια προχωρούν ραγδαία στην *οικοδόμηση μιας θεμελιώδους κατανόησης του φυσικού και κοινωνικού κόσμου*.
- ❖ Οι αρχικές ιδέες, συνήθως, δεν είναι συμβατές με την υπάρχουσα επιστημονική γνώση.

(Carey, 1985; Wellman & Gelman, 1992).

Εναλλακτικές/αρχικές ιδέες των μαθητών και εννοιολογική αλλαγή

- ❖ Κατά τη διαδικασία της απόκτησης των επιστημονικών γνώσεων, τα παιδιά, συνήθως, πρέπει να αλλάξουν τις αρχικές τους ιδέες για να μπορέσουν να αφομοιώσουν και να προσαρμοστούν στην κοινά αποδεκτή επιστημονική γνώση της εποχής τους.
- ❖ Η διαδικασία αυτή είναι, συνήθως, μακρόχρονη διότι οι αρχικές ιδέες φαίνεται ότι έχουν ιδιαίτερη δύναμη και είναι δύσκολο να εξαλειφθούν Ανάγκη για εννοιολογική αλλαγή.

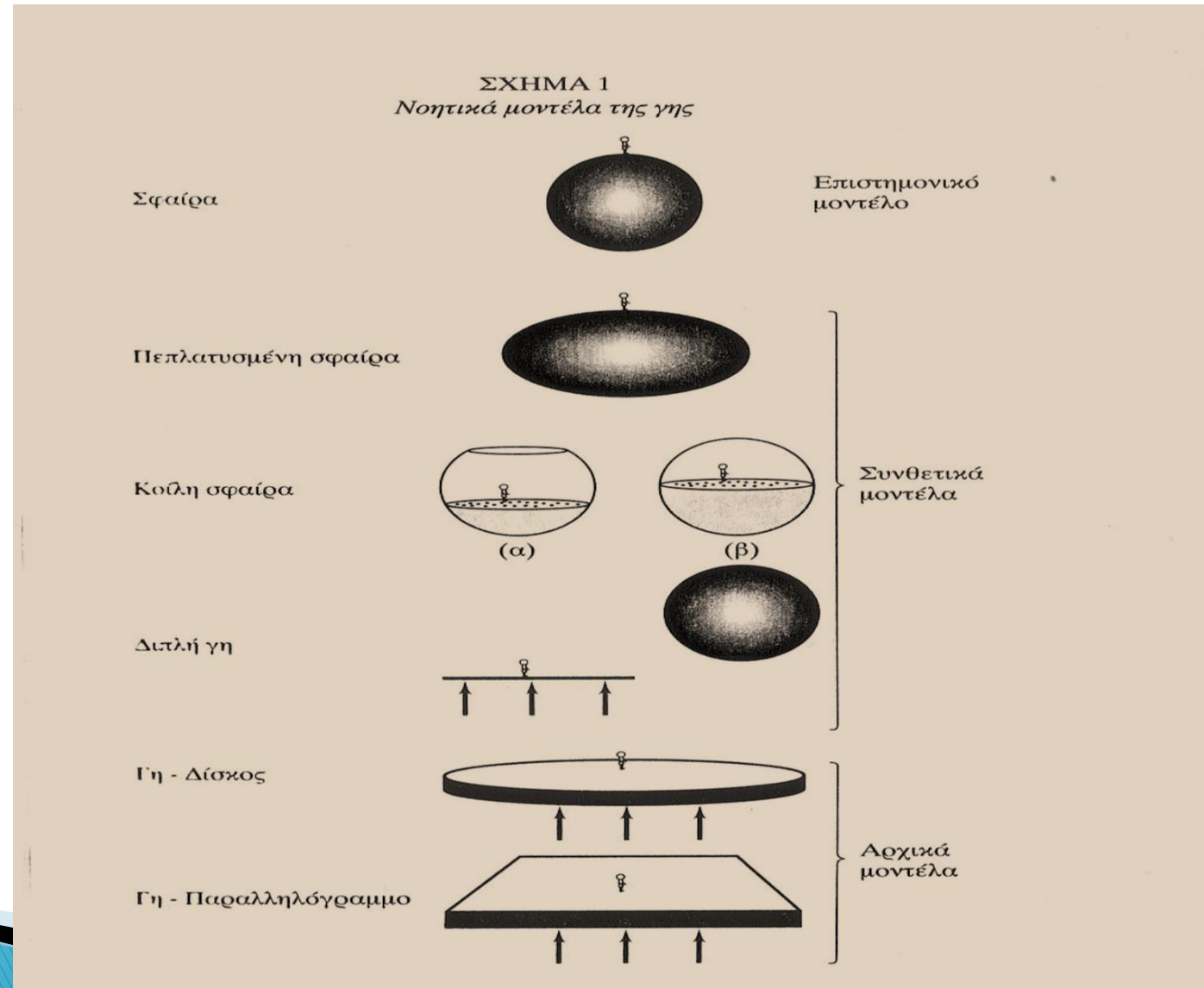
(DiSessa, 2002; Vosniadou, 1992; White, 2002).

Μηχανισμοί για επίτευξη της εννοιολογικής αλλαγής

- ❖ Απόρριψη της προϋπάρχουσας γνώσης
- ❖ Τροποποίηση των υφιστάμενων δομών
- ❖ Γεφύρωση των διάφορων εννοιών που είναι διαφορετικές μεταξύ τους
- ❖ Σύνθεση/ Οικοδόμηση της νέας γνώσης.

(Vosniadou, 2002).

Παράδειγμα αρχικών/ εναλλακτικών εννοιών

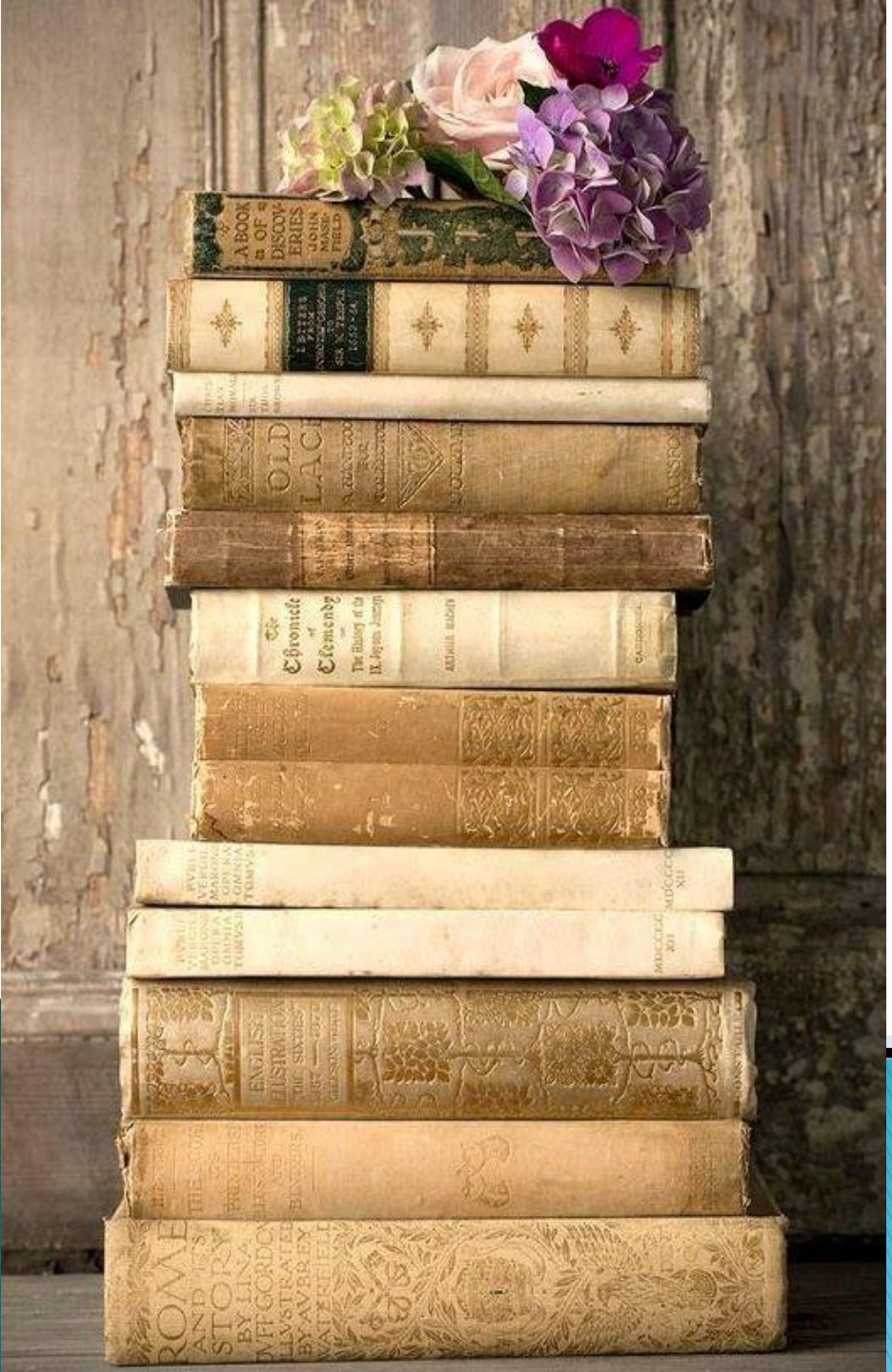
Γιατί αρχική αξιολόγηση;

- ❖ **Βοηθά τον μαθητή** στη διασαφήνιση των παρανοήσεων για σχετικές βασικές έννοιες.
- ❖ Επιτρέπει στην οικοδόμηση της νέας γνώσης σε σωστά επιστημονικά θεμέλια.

Γιατί αρχική αξιολόγηση;

- ❖ **Βοηθά τον εκπαιδευτικό** ώστε να παρέχει αυξημένη εξατομικευμένη στήριξη στους μαθητές που παρουσιάζουν αδυναμίες και παρανοήσεις.
- ❖ Επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να επαναπροσδιορίσει τους στόχους του και να οριοθετήσει τα βήματα για την επίτευξή τους.

A vertical stack of approximately 12 antique books of various sizes and colors, including brown, tan, and cream. The spines of the books are decorated with intricate gold-leaf patterns and text. At the top of the stack, a bouquet of flowers, including pink roses, purple hydrangeas, and yellow daisies, is placed. The background is a rustic, weathered wooden wall.

Μορφές αξιολόγησης: Διαμορφωτική αξιολόγηση μαθητή

Διαμορφωτική αξιολόγηση μαθητή

Τελική αξιολόγηση των
λουλουδιών

Ύψος λουλουδιών

Διαμορφωτική αξιολόγηση των
λουλουδιών-Δείκτες επάρκειας

Τι χρειάζονται για να
αναπτυχθούν...

Διαμορφωτική αξιολόγηση

Η διάκριση μεταξύ **διαμορφωτικής** και **τελικής** αξιολόγησης έχει αποδοθεί θαυμάσια από τον Bob Stake (1975):
όταν η οικοκυρά γεύεται τη σούπα, αυτό είναι διαμορφωτική αξιολόγηση, όταν ο ξένος γεύεται τη σούπα, αυτό είναι τελική αξιολόγηση.

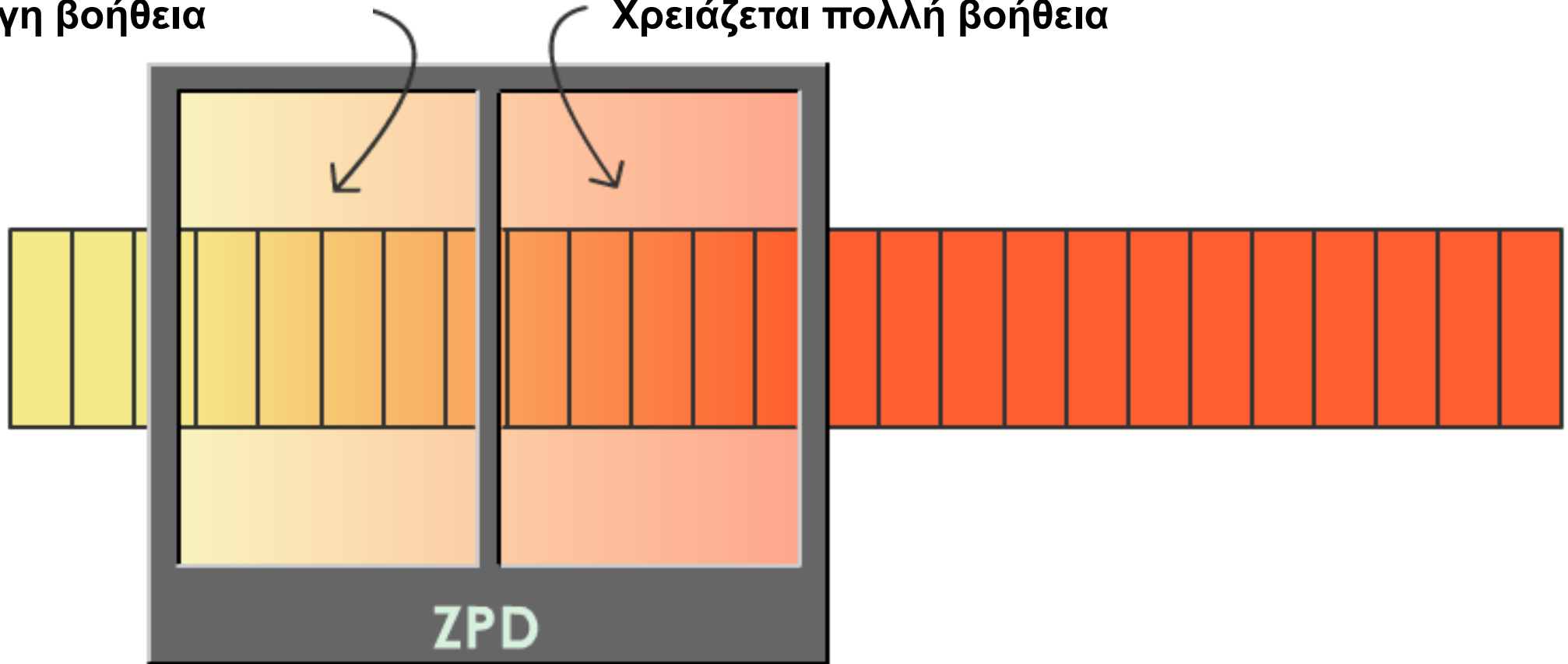

Zone of Proximal Development (**Ζώνη επικείμενης ανάπτυξης**)

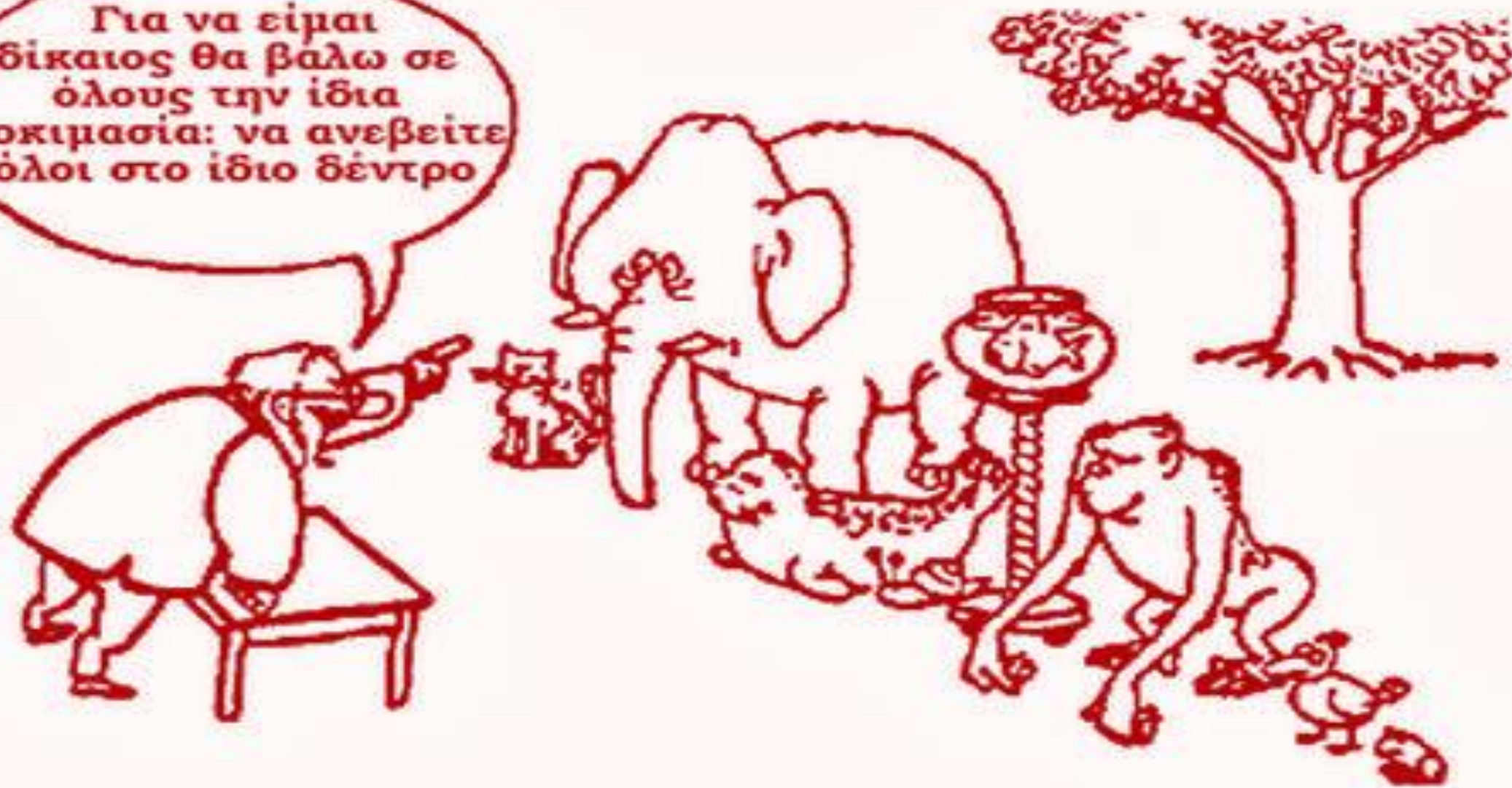
- Αυτά που μπορεί να κάνει από μόνος του ο μαθητών
- Αυτά που δεν μπορεί να κάνει ακόμη και χρειάζεται βοήθεια

Χρειάζεται λίγη βοήθεια

Χρειάζεται πολλή βοήθεια

Για να είμαι
δίκαιος θα βαλω σε
όλους την ίδια
δοκιμασία: να ανεβείτε
όλοι στο ίδιο δέντρο

Τεχνικές Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

- Η **χρήση διαφορετικών τεχνικών** αξιολόγησης μας επιτρέπει να ελέγξουμε την **εγκυρότητα** των αποτελεσμάτων που έχουμε συγκεντρώσει.
- Η επιλογή της τεχνικής ή των τεχνικών που θα χρησιμοποιηθούν **εξαρτάται από τους στόχους** που τέθηκαν, την εστίαση της αξιολόγησης (ατομική ή ομαδική) καθώς και το χρόνο που έχουμε στη διάθεσή μας.
- Η **χρήση διαφορετικών τεχνικών** διευκολύνει την αξιολόγηση των μαθητών σε τακτά χρονικά διαστήματα και όχι μόνο στο τέλος μια ενότητας.

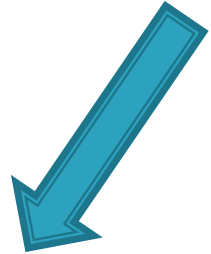
Μαθησιακοί στόχοι (learning targets)

Όπως σε κάθε αξιολόγηση έτσι και όταν θέλω να αξιολογήσω την πρόοδο των μαθητών μου είναι σημαντικό να θέτω σαφείς, συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους.

Μαθησιακοί στόχοι (learning targets)

Βασικά χαρακτηριστικά

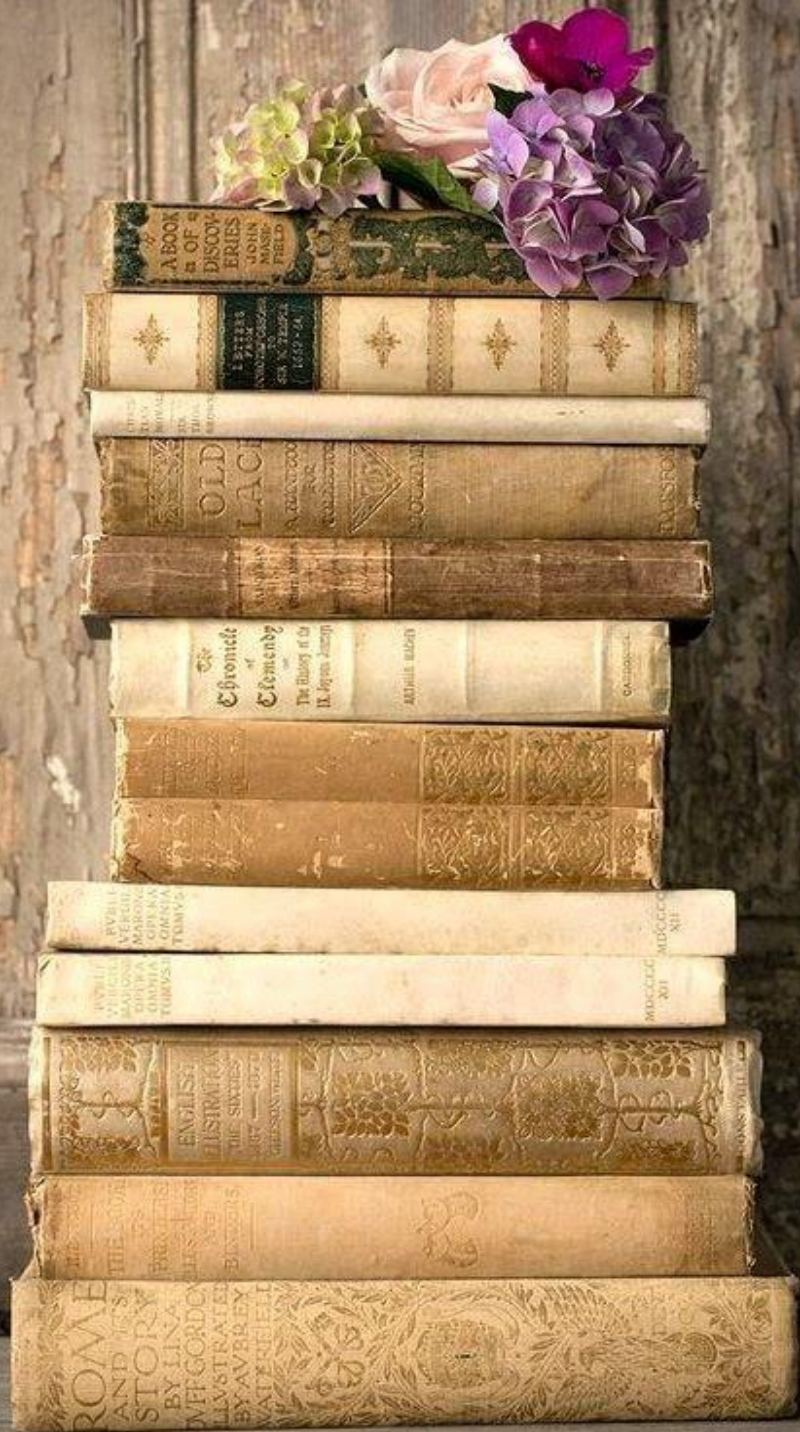

Πόσο συγκεκριμένοι;

Πόσο δύσκολοι;

Η έρευνα υποστηρίζει ότι οι στόχοι πρέπει να είναι όσο πιο συγκεκριμένοι γίνεται και οι μαθητές να τους θεωρούν δύσκολους όχι όμως ακατόρθωτους.

Τελική αξιολόγηση του μαθητή

Τελική αξιολόγηση και επίδοση μαθητών

- Η τελική αξιολόγηση στοχεύει στο να διαπιστώσει την καταλληλότητα, τη λειτουργικότητα, και το αποτέλεσμα μιας διδακτικής και παιδαγωγικής δραστηριότητας σε σχέση με τους στόχους της και με συγκεκριμένα κριτήρια αποτίμησης.
- Στοχεύει στη διαπίστωση της επίδοσης των μαθητών.
- Ο όρος επίδοση χρησιμοποιείται για να εκφράσει την ποσότητα και ποιότητα γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που έχει ένας μαθητής στο πλαίσιο μιας διδακτικής/ παιδαγωγικής δραστηριότητας.
- Στοχεύει στη βαθμολογία των μαθητών.

Μέσα και Εργαλεία Αξιολόγησης Μαθητών για τελική αξιολόγηση

- Πρακτική αξιολόγηση εργαστηριακών δεξιοτήτων
- Ατομικά φύλλα εργασίας
- Φύλλα ομαδικής εργασίας
- Τετράδιο εργασιών (εργαστηριακών ασκήσεων, εργασίας πεδίου κ.λπ.)
- Δημιουργικές διερευνητικές εργασίες (τύπου *project, posters*)
- Φύλλα αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης
- Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)
- Γραπτά εξεταστικά δοκίμια
- Κλπ.

Τύποι ερωτήσεων

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

- Πολλαπλής επιλογής
- Ορθό - Λάθος
- Σύζευξης/ Αντιστοίχισης
- Διάταξης/ Ιεράρχησης
- Συμπλήρωσης
- Σύντομης απάντησης

ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Τύποι ερωτήσεων

Θυμάμαι ότι:

- Επιδιώκω ένα συνδυασμό διαφορετικού τύπου ερωτήσεων
- Είναι προτιμότερο ο ίδιος στόχος να εξετάζεται από τουλάχιστον 2 ασκήσεις διαφορετικού τύπου
- Αποφεύγω ασκήσεις/ μέρη που αλληλο-εξαρτώνται
- Αποφεύγω τη δυνατότητα επιλογής ασκήσεων εκτός και αν εξασφαλίσω ότι οι επιλογές που δίνονται εξετάζουν τον ίδιο στόχο
- Δίνω ξεκάθαρες οδηγίες για τον τύπο της άσκησης
- Κατασκευάζω ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας

Βασικά Χαρακτηριστικά Δοκιμών Αξιολόγησης

Η αξιολόγηση των μαθητών πρέπει να στηρίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- ❖ **Εγκυρότητα** (Μετρά αυτό που επιδιώκει)
- ❖ **Αξιοπιστία** (Επαναληπτικότητα)
- ❖ **Αντικειμενικότητα**
- ❖ **Διακριτικότητα**

Εγκυρότητα και αξιοπιστία εξεταστικού δοκιμίου

Αξιόπιστο
Μη έγκυρο

Χαμηλή αξιοπιστία
Χαμηλή εγκυρότητα

Μη αξιόπιστο
Μη έγκυρο

Αξιόπιστο
Έγκυρο

Διαμορφωτική αξιολόγηση μαθητή και τελική αξιολόγηση

Διαμορφωτική

Παρέχει συνεχή και χρήσιμη πληροφόρηση-ανατροφοδότηση για το πού ήσουν, τι έκανες, και τι δεν έκανες για να πετύχεις (δάσκαλος και μαθητής) και χρόνο για διορθωτικές κινήσεις για επίτευξη προόδου και βελτίωση της μάθησης.

Τελική

Γίνεται στο τέλος μιας διδακτικής περιόδου, ενότητας, τριμήνου ή χρονιάς για να δούμε αν έχουν επιτευχθεί τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και α βαθμολογηθούν οι μαθητές.

Αξιολόγηση μαθητή

Προώθηση των διαφόρων επιπέδων μάθησης με βάση την ταξινόμηση του Bloom

<u>Στόχος</u>	Γνώση <i>Ανάληψη στη μνήμη γεγονότων, ορολογίας, στρατηγικών λύσης προβλήματος και κανόνων</i>	Κατανόηση <i>Διαφοροποίηση Επεξήγηση Υποενότητες</i> •Κατανόηση • Μετάφραση •Ερμηνεία	Εφαρμογή <i>Λύση προβλημάτων, χρήση κανόνων και αρχών σε νέες καταστάσεις</i>	Ανάλυση <i>Εύρεση συστατικών μιας ολότητας των σχέσεων μεταξύ τους και ανάλυση των αρχών οργάνωσης</i>	Αξιολόγηση <i>Κρίσεις για την αξία με βάση εξωτερικά κριτήρια(επιλεγμένα ή δεδομένα) και εσωτερικά κριτήρια (αληθοφάνεια, λογικότητα, επιχειρήματα)</i>	Σύνθεση <i>Συναρμολόγηση, δημιουργία σε νέο όλο, παραγωγή κάτι πρωτότυπου</i>
<u>Ρήμα</u>	Όρισε Ονόμασε Γράψε Περίγραψε Ταύτισε Απαρίθμησε Κατάγραψε Ανάφερε Θύμισε Απάγγειλε Διάλεξε Επέλεξε Δήλωσε Αναγνώρισε	Μετάτρεψε Υποστήριξε Ξεχώρισε Διάκρινε Υπολόγισε Εξήγησε Επέκτεινε Γενίκευσε Συνόπισε Μετάφερε Παράφρασε Πρόβλεψε Αναγνώρισε Λύσε	Άλλαξε Υπολόγισε Δείξε Ανάπτυξε Τροποποίησε Υπολόγισε Οργάνωσε Προετοίμασε Συσχέτισε Λύσε Μετάφερε Χρησιμοποίησε Επέλεξε Μέτρησε Κατασκεύασε	Ανάλυσε Συμπέρανε Κάνε διάγραμμα Ξεχώρισε Διαχώρισε Επέλεξε Σύγκρινε Εξήγαγε Διευκρίνισε Σκιαγράφησε Δείξε Συσχέτισε	Εκτίμησε Σύγκρινε Αντιπαράθεσε Κρίνε Να αμυνθείς Δικαιολόγησε Υποστήριξε Αξιολόγησε Αναγνώρισε Κριτίκαρε Απόφυγε Επέλεξε Αντιδιάστειλε Ιεράρχησε	Οργάνωσε κατηγορίες Σύνθεσε Συσχέτισε Δημιούργησε Επινόησε Μορφοποίησε Πρόβλεψε Διατύπωσε επιχειρήματα Οργάνωσε Παρήγαγε Επέλεξε Εξήγησε Γενίκευσε
Χαμηλού επιπέδου σκέψης ← ————— → Ψηλού επιπέδου σκέψης						

Εκπαιδευτική Αποτελεσματικότητα και Αναστοχασμός

«Η έννοια του αναστοχασμού...»

Ο **αναστοχασμός** στην εκπαίδευση θεωρείται καθοριστικός για τον εντοπισμό, την ανάλυση και την επίλυση σύνθετων προβλημάτων τα οποία προκύπτουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

(Spalding & Wilson 2002, Pollard, 1997).

Ως αναστοχασμό ορίζουμε «την ενεργή, επίμονη και συστηματική εξέταση κάθε πεποίθησης ή υποτιθέμενου τύπου γνώσης στο φως των βάσεων που την υποστηρίζουν, καθώς και τα περαιτέρω συμπεράσματα στα οποία αυτή κατατείνει».

(Dewey 1933 όπ. αναφ. στο Spalding & Wilson 2002).

«Η έννοια του αναστοχασμού...»

Ένας εκπαιδευτικός ο οποίος αναστοχάζεται πάνω σε όσα διαδραματίζονται μέσα στη σχολική τάξη, δεσμεύεται σε μία συνεχή αυτοαξιολόγηση και εξέλιξη, ενώ παράλληλα προϋποθέτει ευελιξία, λεπτομερή ανάλυση και κοινωνική εγρήγορση.

(Dewey, 1933).

Μετά τον Dewey, πολλοί παιδαγωγοί και ερευνητές ασχολήθηκαν με τη στοχαστική διδασκαλία και τον αναστοχάζόμενο εκπαιδευτικό κυρίως στο χώρο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

(Schon, 1983, Brookfield, 1995, Jarvis 1992, Mezirow, 1998).

«Η έννοια του συλλογικού αναστοχασμού...»

Η ενεργοποίηση και ενίσχυση του αναστοχασμού μέσα από τη συνεργασία με συναδέλφους παραπέμπει στην έννοια του **συλλογικού αναστοχασμού**, ο οποίος αναφέρεται στη συζήτηση και διάδραση μεταξύ ατόμων, τα οποία αντιμετωπίζουν τη συνύπαρξή τους ως ευκαιρία και χρόνο για μάθηση μαζί και από τους άλλους.

Ο **συλλογικός αναστοχασμός** δίνει έμφαση στην κοινωνική φύση της οικοδόμησης νοήματος και επιβεβαιώνει την αυθεντική έκφραση της προσωπικής γνώσης.

(De Lawter & Sosin 2000).

«Παρατηρώντας» τη δική μας διδασκαλία ...

Αναστοχασμός με στόχο την αυτό-βελτίωση:

- ▶ Επίγνωση της συμπεριφοράς μας
 - ▶ Ανακάλυψη εναλλακτικών διδακτικών πρακτικών και λύσεων σε προβλήματα
 - ▶ Προσδιορισμός των θετικών προσωπικών δυνατοτήτων μας
 - ▶ Εστίαση του αναστοχασμού μας σε σημαντικούς τομείς της αποτελεσματικής διδασκαλίας
-

Εκπαιδευτική Αποτελεσματικότητα και Αναστοχασμός⁸¹

Αναστοχασμός με στόχο την αυτοβελτίωση

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Εξωτερική αξιολόγηση

Εσωτερική αξιολόγηση

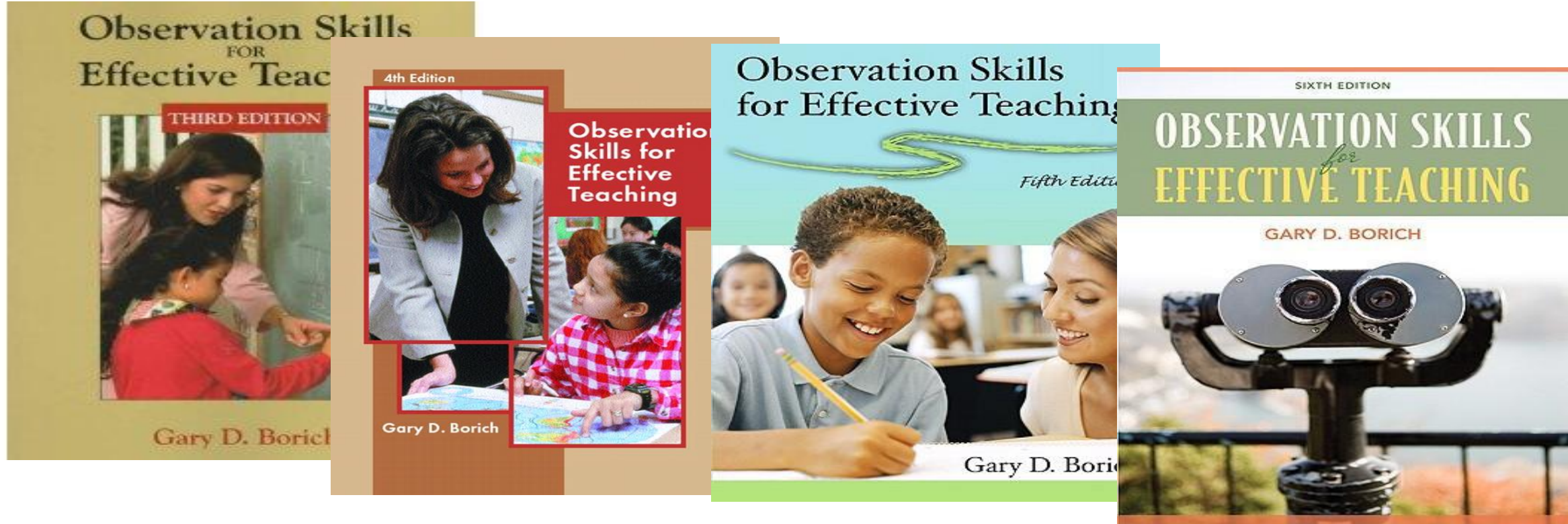
Αυτοαξιολόγηση

Αναστοχασμός

Εκπαιδευτική Αποτελεσματικότητα και Αναστοχασμός

Αναστοχασμός με στόχο την αυτό-βελτίωση

- ▶ Ο αναστοχασμός απαιτεί τη **ΣΥΝΔΕΣΗ** μεταξύ του **τι κάνουμε εμείς ως εκπαιδευτικοί** και τις **συνέπειες της διδασκαλίας** μας στη μάθηση των μαθητών.
- ▶ Στο πλαίσιο μιας αναστοχαστικής πράξης σκεφτόμαστε **πέρα από αυτό που έγινε** κατά τη διάρκεια του μαθήματος και επικεντρωνόμαστε
 - στην **αιτιολόγηση ενός περιστατικού**
 - σε **τροποποιήσεις** που μπορεί να γίνουν και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της μάθησης των μαθητών.
- ▶ Ο αναστοχασμός είναι **αναλυτική διαδικασία**, όχι μόνο περιγραφή της μαθησιακής πράξης.

«No one becomes effective or achieves the status of a professional without the desire to continually adapt to the ongoing stream of challenges in his particular work environment»

«Κανείς δεν γίνεται αποτελεσματικός ή επιτυγχάνει να γίνει επαγγελματίας, χωρίς την επιθυμία να προσαρμόζεται διαρκώς στη συνεχιζόμενη ροή των προκλήσεων στο συγκεκριμένο περιβάλλον εργασίας του».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!!!

Δρ Ανδρεανή Μπάιτελμαν

Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

a.baytelman@gmail.com

